

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет соціології і права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФСП

_____ Мельниченко А.А.
(підпис)

«___» _____ 2015 р.

**Конституційне право України (НП – 09)
(2 СЕМЕСТР)
РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки

ОКР «бакалавр»

напряму

6.030401 «Правознавство»

спеціальності _____

(шифр і назва)

спеціалізації _____

(назва)

форми навчання

денна

Ухвалено методичною комісією
ФСП

Протокол від _____ 20__ р. № _____

Голова методичної комісії

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«___» _____ 20__ р.

Робоча програма кредитного модуля «Конституційне право» для студентів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», за денною формою навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Конституційне право».

Розробники робочої програми:

доцент кафедри публічного права, к.ю.н., доцент Єгорова В.С.

(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від «___» _____ 2015 року № ___

Завідувач кафедри

_____ Чепульченко Т.О.
(підпис)

«___» _____ 2015 р.

1. Опис кредитного модуля

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань 0304 «Право»	Назва дисципліни, до якої належить кредитний модуль «Конституційне право»	Форма навчання Денна
Напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»	Кількість кредитів ECTS 3	Статус кредитного модуля Нормативний
Спеціальність <hr/> <small>(шифр і назва)</small>	Кількість розділів 1	Цикл до якого належить кредитний модуль Професійної та практичної підготовки
Спеціалізація <hr/> <small>(назва)</small>	Індивідуальне завдання Реферат	Рік підготовки перший
		Семестр другий
Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр	Загальна кількість годин 90	Лекції 36год.
		Практичні (семінарські) 18год.
		Лабораторні (комп'ютерний практикум) не передбачено
	Тижневих годин: аудиторних – 3 СРС – 3	Самостійна робота 36год. , у тому числі на виконання індивідуального завдання 6год.
		Вид та форма семестрового контролю Екзамен

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля «Конституційне право» є формування у студентів здатностей знань щодо правового регулювання конституційно-правових відносин та основних умінь по застосуванню норм Конституції України і поточного конституційного законодавства.

Конституційне право України займає важливе місце у правовій системі України як провідна галузь публічного характеру. Вона регулює суспільні відносини, які стосуються найважливіших питань держави і суспільства: основи конституційного устрою України; конституційний статус людини і громадянина; форми прямого і представницького народовладдя; а також конституційну систему, повноваження, порядок формування та діяльності органів державної влади за їх поділом на законодавчу, виконавчу і судову; встановлює територіальний устрій і місцеве самоврядування в Україні.

При вивченні цієї дисципліни студенти повинні засвоїти текст чинної конституції України та основні положення інших законодавчих актів, а також ознайомитись із практикою здійснення конституціоналізму в Україні.

Слід мати на увазі, що Україна як держава існувала у складі СРСР, але як суверенна і незалежна країна почала формуватись з часу прийняття Верховною Радою України Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року та Акту проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, який був підтверджений народом на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року.

З цього часу розпочалося формування власного національного конституційного законодавства і права України. Були прийняті декілька десятків нових законодавчих та інших нормативно-правових актів, внесені зміни і доповнення до діючої конституції та законів України. Всі

ці обставини повинні пересвідчити студентів у сумлінному і всебічному вивченні дисципліни.

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- конституційної регламентації прав, свобод та обов'язків людини і громадянина;
- характеристик конституційно-правового регулювання виборів та референдуму;
- конституційних положень організації та функціонування законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні;
- конституційно-правових основ організації і діяльності органів місцевого самоврядування;
- конституційно-правових основ територіального устрою України.

уміння:

- в межах допустимого давати аналіз і тлумачення норм Конституційного права;
- використовувати конституційно-правові процедури захисту прав і свобод людини і громадянина;
- обґрунтовувати конституційність і доцільність правових рішень.

досвід:

- системного тлумачення норм Конституції України;
- застосування положень Конституції України;
- визначати особливості конституційно-правових інститутів України;
- знати принципи правового аналізу українського конституційного законодавства;
 - користуватись понятійним апаратом дисципліни;
 - самостійно працювати з джерелами конституційного права України;

- застосування на практиці історико-правовим та порівняльно-правовим методами вивчення українського законодавства.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні (комп'ютерний практикум)	СРС
1	2	3	4	5	6
Розділ 1.					
<i>Тема 1. Форми безпосередньої демократії в Україні</i>	10	4	2	-	4
<i>Тема 2. Конституційно-правова відповідальність</i>	10	4	2	-	4
<i>Тема 3. Верховна Рада України</i>	10	4	2	-	4
<i>Тема 4. Президент України</i>	10	4	2	-	4
<i>Тема 5. Органи виконавчої влади в Україні</i>	14	6	2	-	6
<i>Тема 6. Конституційний суд України</i>	5	2	1	-	2
<i>Тема 7. Суди загальної юрисдикції в Україні</i>	5	2	1	-	2
<i>Тема 8. Прокуратура України</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 9. Територіальний устрій України</i>	10	4	2	-	4
<i>Тема 10. Місцеве самоврядування в Україні</i>	10	4	2	-	4
<i>Контрольна робота 1</i>					
<i>Разом за розділом 1</i>					
<i>Екзамен</i>					
Всього годин	90	36	18	-	36

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	Форми безпосередньої демократії в Україні. Поняття форм безпосередньої демократії в Україні. Вибори в Україні. Референдуми в Україні. Поняття виборів та їх соціальна функція. Види

	<p>виборів. Виборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України. Конституційні принципи виборчого права України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Додаткова: 21; 22; 40; 57; 72; 91.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття референдуму в Україні; - Види референдумів; - Предмет референдуму; - Призначення та проведення референдумів.
<p>2</p>	<p>Виборчий процес в Україні</p> <p>Поняття виборчого процесу і стадії, законодавче регулювання стадій виборчого процесу. Поняття і соціальна функція референдуму. Види референдумів. Предмет референдуму. Призначення та проведення референдумів. Відповідальність за порушення виборчих прав громадян. Організація і проведення всеукраїнського референдуму. Правові наслідки всеукраїнського референдуму. Принцип вільних виборів та можливість його обмеження.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p style="padding-left: 40px;">2.Додаткова:21; 22; 40; 57; 72; 91.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відповідальність за порушення виборчих прав громадян; <p>Організація і проведення всеукраїнського референдуму.</p>
<p>3</p>	<p>Конституційно-правова відповідальність</p> <p>Поняття конституційно-правової відповідальності.Адміністративна відповідальність за порушення конституційного законодавства.Кримінально-правова відповідальність за порушення конституційного законодавства.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Додаткова: 57; 65; 75; 84; 93.</p> <p>Завдання на СРС:</p>

	- Відповідальність у конституційному праві.
4	<p>Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади.</p> <p>Поняття і ознаки органу державної влади.</p> <p>Конституційна система органів державної влади України.</p> <p>Принципи організації і діяльності державних органів України та їх закріплення в Конституції України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Додаткова: 78; 100.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>Конституційна система органів державної влади України.</p>
5	<p>Верховна Рада України.</p> <p>Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Верховна Рада — парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. Чисельний склад та структура Верховної Ради України.</p> <p>Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення - повноважень Верховної Ради. Компетенція Верховної Ради. Акти Верховної Ради. Статус народного депутата України.</p> <p>Сесія Верховної Ради. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради. Ознаки Верховної Ради України як парламенту.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Додаткова: 76; 82; 84; 97.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Статус народного депутата України; - Депутатські групи і фракції у Верховній Раді.
6	<p>Комітети і комісії Верховної Ради</p> <p>Склад, порядок формування комісій Верховної Ради, функції та повноваження. Посадові особи Верховної Ради. Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних</p>

	<p>законів. Прийняття законопроекту. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради. Спеціальні парламентські процедури. Депутатські групи і фракції у Верховній Раді. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Допоміжна: 37; 76; 82; 84; 97.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Конституційно-правова основи взаємовідносин Верховної Ради з Президентом України та кабінетом Міністрів України; - Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження.
<p>7</p>	<p>Президент України.</p> <p>Основні риси інституту президента. Історія виникнення і становлення інституту президента в Україні. Порядок виборів президента України. Функції і повноваження Президента України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Місце і роль Президента України в механізмі державної влади. Порядок обрання Президента України. Компетенція Президента України. Конституція України про підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рада національної безпеки і оборони України – координаційний орган при Президентові України; - Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою.
<p>8</p>	<p>Апарат Президента України</p> <p>Апарат Президента України, його політико-правова роль. Адміністрація Президента України. Рада національної безпеки і оборони України. Інші допоміжні органи при Президентові України.</p>

	<p>Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>- подання президента України</p>
9	<p>Органи виконавчої влади в Україні.</p> <p>Поняття органів виконавчої влади в Україні. Кабінет Міністрів України. Прем'єр Міністр України. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи виконавчої влади. Кабінет міністрів України, інші органи виконавчої влади Конституційний статус Кабінету Міністрів України. Склад і порядок формування Кабінету Міністрів України. Прем'єр-міністр України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 3; 58; 113.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>- Взаємовідносини Кабінету Міністрів з регіональними органами виконавчої влади.</p>
10	<p>Система органів виконавчої влади</p> <p>Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок формування, повноваження. Урядовий апарат. Завдання та функції Секретаріату Кабінету Міністрів України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>Взаємовідносини органів виконавчої влади з регіональними органами виконавчої влади.</p>
11	<p>Конституційний суд України.</p>

	<p>Поняття Конституційного Суду України. Порядок формування Конституційного Суду України. Функції і повноваження Конституційного Суду України. Конституційні засади судової влади. Конституційний Суд України. Судова влада. Конституційні принципи правосуддя. Система судових органів України</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 11. 2. Допоміжна: 43; 69; 70.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Місце Конституційного Суду України в механізмі державної влади.
<p>12</p>	<p>Конституційна юрисдикція Конституційного Суду</p> <p>Місце Конституційного Суду України в механізмі державної влади. Склад, порядок формування та повноваження Конституційного Суду України. Процедура розгляду справ Конституційним Судом. Конституційні основи організації і діяльності прокуратури.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6. 2. Допоміжна: 43; 44; 69; 70; 79; 94.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Склад та повноваження Конституційного Суду України; - Процедура розгляду справ Конституційним Судом.
<p>13</p>	<p>Основні засади судочинства</p> <p>Поняття судової влади і правосуддя. Засади організації судової влади в Україні. Універсальна юрисдикція судів. Судочинство в Україні. Засади здійснення правосуддя в Україні. Конституційні принципи судочинства. Участь професійних суддів, народних засідателів та присяжних у здійсненні правосуддя. Основні засади судочинства.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11. 2. Допоміжна: 15; 42; 52; 80; 95; 106.</p> <p>Завдання на СРС:</p>

	- Судочинство в Україні
14	<p>Суди загальної юрисдикції в Україні.</p> <p>Поняття судів загальної юрисдикції в Україні. Спеціалізація судів загальної юрисдикції. Функції і повноваження судів загальної юрисдикції в Україні. Місцеві суди. Апеляційні суди. Верховний Суд України – вищий судовий орган в системі судів загальної юрисдикції.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 15; 42; 52; 80; 95; 106.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>- На якій основі створюються і діють суди загальної юрисдикції.</p>
15	<p>Територіальний устрій України.</p> <p>Поняття територіального устрою України.Адміністративно-територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Поняття і конституційні засади територіального устрою України. Територіальна автономія. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Адміністративно-територіальна, національно-територіальна і національно-державна автономія.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2.Допоміжна: 67.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>Які існують рівні територіального устрою.</p>
16	<p>Система адміністративно-територіального устрою України</p> <p>Адміністративно-територіальна, національно-територіальна і національно-державна автономія. Система адміністративно-територіальних одиниць України. Порядок вирішення питань, пов'язаних із територіальним устроєм України. Адміністративно-територіальна реформа в Україні.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 67.</p>

	<p>Завдання на СРС:</p> <p>Відмінність адміністративно-територіальної одиниці в унітарній державі від суб'єкта федерації у федеративній державі.</p>
17	<p>Місцеве самоврядування в Україні.</p> <p>Поняття місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Функції місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Поняття та ознаки місцевого самоврядування. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні. Територіальна, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. Сфера компетенції місцевого самоврядування. Акти місцевого самоврядування. Поняття та елементи системи місцевого самоврядування. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11. 2. Допоміжна: 16; 17; 46; 48; 68.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Місце самоврядування в системі народовладдя; - Основні наукові концепції місцевого самоврядування; - Найбільш поширені моделі місцевого самоврядування; - Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.
18	<p>Органи і посадові особи місцевого самоврядування</p> <p>Місце рад як представницьких органів муніципальної влади в системі місцевого самоврядування. Особливості статусу районних та обласних рад як органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст. Управління і відділи місцевих рад. Роль керівництва місцевих рад в організації їхньої діяльності. Власні і делеговані повноваження.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11. 2. Допоміжна: 16; 17; 46; 48; 68.</p>

	Завдання на СРС: Державна підтримка місцевого самоврядування.
--	--

3. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять: сформувати у студентів розуміння визначення особливості конституційно-правових інститутів України, знати принципи правового аналізу українського конституційного законодавства, навчити користуватись понятійним апаратом дисципліни, сприяти формуванню вмінь та навичок самостійно працювати з джерелами конституційного права України

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Форми безпосередньої демократії в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття форм безпосередньої демократії в Україні. 2. Вибори в Україні. 3. Референдуми в Україні. <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6. 2. Допоміжна: 21; 22; 40; 57; 72; 91.</p> <p>Завдання на СРС: Види виборів. Виборче право і виборча система.</p>
2	<p>Конституційно-правова відповідальність</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конституційно-правової відповідальності. 2. Адміністративна відповідальність за порушення конституційного законодавства. 3. Кримінально-правова відповідальність за порушення конституційного законодавства. <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6. 2. Допоміжна: 57; 65; 75; 84; 93.</p> <p>Завдання на СРС: Відповідальність в конституційному праві.</p>
3	<p>Верховна Рада України</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Верховної Ради України. 2. Склад і структура Верховної Ради України. 3. Функції і повноваження Верховної Ради України. 4. Основні форми роботи Верховної Ради України. 5. Законодавчий процес в Україні. 6. Народні депутати України. <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Допоміжна: 76; 82; 84; 97.</p> <p>Завдання на СРС: Коаліція депутатських груп та фракцій у Верховній Раді України.</p> <p>Порядок роботи Верховної Ради України.</p>
4	<p>Президент України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні риси інституту президента. 2. Історія виникнення і становлення інституту президента в Україні. 3. Порядок виборів президента України. 4. Функції і повноваження Президента України. 5. Дострокове припинення повноважень Президента України. <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p> <p>Завдання на СРС: Конституційні засади взаємовідносин Президента України і Верховної Ради України та його повноваження у сфері законодавчої влади.</p>
5	<p>Органи виконавчої влади в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття органів виконавчої влади в Україні. 2. Кабінет Міністрів України. 3. Прем'єр Міністр України. 4. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в Україні.

	<p>5. Місцеві органи виконавчої влади.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p> <p>Завдання на СРС: Система місцевих органів виконавчої влади. Конституційні засади взаємовідносин місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування.</p>
6	<p>Суди загальної юрисдикції в Україні</p> <p>1. Поняття судів загальної юрисдикції в Україні.</p> <p>2. Функції і повноваження судів загальної юрисдикції в Україні.</p> <p>3. Основні засади судочинства.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2. Допоміжна: 15; 42; 52; 80; 95; 106.</p> <p>Завдання на СРС: Вища рада юстиції України: порядок формування, склад, основні функції і повноваження.</p>
7	<p>Прокуратура України</p> <p>1. Поняття прокуратури України.</p> <p>2. Функції та повноваження прокуратури України.</p> <p>3. Акти органів прокуратури України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2. Допоміжна: 43; 44; 69; 70; 79; 94.</p> <p>Завдання на СРС: Порядок діяльності органів прокуратури.</p>
8	<p>Територіальний устрій України</p> <p>1. Поняття територіального устрою України.</p> <p>2. Адміністративно-територіальний устрій України.</p> <p>3. Види адміністративно-територіальних одиниць.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2. Допоміжна: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>Завдання на СРС: Ознаки унітарних та федеративних держав.</p>
9	<p>Місцеве самоврядування в Україні</p> <p>1. Поняття місцевого самоврядування.</p> <p>2. Система місцевого самоврядування.</p>

<p>3. Функції місцевого самоврядування.</p> <p>4. Органи місцевого самоврядування.</p> <p>5. Гарантії місцевого самоврядування.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2. Допоміжна: 16; 17; 46; 48; 68.</p> <p>Завдання на СРС: Історія становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.</p>

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	<p>Форми безпосередньої демократії в Україні.</p> <p>Поняття форм безпосередньої демократії в Україні.Вибори в Україні.</p> <p>Референдуми в Україні.Поняття виборів та їх соціальна функція. Види виборів. Выборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України, Конституційні принципи виборчого права України. Выборчий процес в Україні: поняття і стадії, законодавче регулювання стадій виборчого процесу. Поняття і соціальна функція референдуму. Види референдумів. Предмет референдуму. Призначення та проведення референдумів.</p> <p>Відповідальність за порушення виборчих прав громадян. Організація і проведення всеукраїнського референдуму. Правові наслідки всеукраїнського референдуму. Принцип вільних виборів та можливість його обмеження.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2.Допоміжна: 21; 22; 40; 57; 72; 91.</p>	4
2	<p>Конституційно-правова відповідальність</p> <p>Поняття конституційно-правової</p>	4

	<p>відповідальності.Адміністративна відповідальність за порушення конституційного законодавства.Кримінально-правова відповідальність за порушення конституційного законодавства.Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. Поняття і ознаки органу державної влади. Конституційна система органів державної влади України. Принципи організації і діяльності державних органів України та їх закріплення в Конституції України. Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p style="text-align: center;">2. Допоміжна: 57; 65; 75; 84; 93.</p>	
3	<p>Верховна Рада України.</p> <p>Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.Верховна Рада — парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення - повноважень Верховної Ради. Компетенція Верховної Ради. Акти Верховної Ради. Статус народного депутата України. Сесія Верховної Ради. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради. Комітети і комісії Верховної Ради: склад, порядок формування, функції та повноваження. Посадові особи Верховної Ради. Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних законів. Прийняття законопроекту. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради. Спеціальні парламентські процедури. Депутатські групи і фракції у Верховній Раді. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини:</p>	4

	<p>функції та повноваження.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 6.</p> <p>2. Допоміжна: 76; 82; 84; 97.</p>	
4	<p>Президент України.</p> <p>Основні риси інституту президента. Історія виникнення і становлення інституту президента в Україні. Порядок виборів президента України. Функції і повноваження Президента України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Місце і роль Президента України в механізмі державної влади. Порядок обрання Президента України. Компетенція Президента України. Конституція України про підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Апарат Президента України. Акти Президента України. Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p>	3
5	<p>Органи виконавчої влади в Україні.</p> <p>Поняття органів виконавчої влади в Україні. Кабінет Міністрів України. Прем'єр Міністр України. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи виконавчої влади. Кабінет міністрів України, інші органи виконавчої влади Конституційний статус Кабінету Міністрів України. Склад і поряд формування Кабінету Міністрів України. Прем'єр-міністр України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України. Система органів виконавчої влади. Центральні органи</p>	5

	<p>виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок формування, повноваження.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 13; 14; 26; 38; 63; 66.</p>	
6	<p>Суди загальної юрисдикції в Україні.</p> <p>Поняття судів загальної юрисдикції в Україні. Функції і повноваження судів загальної юрисдикції в Україні. Основні засади судочинства.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 15; 42; 52; 80; 95; 106.</p>	3
7	<p>Прокуратура України.</p> <p>Поняття прокуратури України. Функції та повноваження прокуратури України. Акти органів прокуратури України.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 43; 44; 69; 70; 79; 94.</p>	3
8	<p>Територіальний устрій України.</p> <p>Поняття територіального устрою України. Адміністративно-територіальний устрій України. Автономна Республіка Крим. Поняття і конституційні засади територіального устрою України. Територіальна автономія.</p> <p>Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Система адміністративно-територіального устрою України. Адміністративно-територіальна, національно-територіальна і національно-державна автономія.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11.</p> <p>2. Допоміжна: 67.</p>	5
9	<p>Місьцеве самоврядування в Україні.</p> <p>Поняття місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Функції місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування. Гарантії місцевого</p>	5

<p>самоврядування. Поняття та ознаки місцевого самоврядування. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні. Територіальна, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. Сфера компетенції місцевого самоврядування. Акти місцевого самоврядування. Поняття та елементи системи місцевого самоврядування. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. Органи і посадові особи місцевого самоврядування. Місце рад як представницьких органів муніципальної влади в системі місцевого самоврядування. Особливості статусу районних та обласних рад як органів місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.</p> <p>Література: 1. Базова: 1; 2; 3; 4; 5; 11. 2. Допоміжна: 16; 17; 46; 48; 68.</p>	
---	--

7. Індивідуальні завдання

Опрацьовуючи навчальний матеріал кредитного модуля «Конституційне право», студенти виконують індивідуальне семестрове завдання шляхом підготовки реферату з певної теми. Виконання реферату сприяє поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів з окремих тем дисципліни, розвиває навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, сприяє формуванню вміння використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань. Реферат виконується студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача. Після підготовки реферату студент має його захистити. Терміни видачі, виконання і захисту реферату визначаються графіком, що розробляється випусковою кафедрою на кожний семестр. Приблизна тематика рефератів наводиться у додатку до робочої навчальної програми.

8.Контрольні роботи

Виконання контрольної роботи з курсу «Конституційне право» не передбачено навчальним планом денної форми навчання факультету соціології і права Національного технічного університету України НТУУ «КПІ».

10. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

РСО є додатком до робочої програми.

11. Методичні рекомендації

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, ознайомитись зі змістом матеріалу підручника. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Важливим у належній підготовці студента є вироблення в нього вміння працювати з нормативно-правовими актами, іншими документами, які мають юридичне значення. Ознайомлюючись із новим для себе законом, кодексом, постановою, інструкцією, слід, насамперед, намагатись виявити сферу їх застосування (тобто, зміст суспільних відносин, які ними врегульовуються), мету і завдання їх створення, наскільки детально певний нормативний акт врегульовує відповідні відносини. Необхідно ознайомитись зі структурою документа, намагаючись зрозуміти логіку його побудови (тобто, викладення нормативного матеріалу) і зміст основних положень. Такий аналіз дозволить студенту не лише краще засвоїти інформацію, що міститься у документі, але й в подальшому швидше знаходити потрібну правову норму при виникненні, наприклад, певного практичного юридичного питання. На заняттях викладач має давати загальну характеристику основних нормативно-правових актів, які стосуються теми заняття, наочно розкривати їх структуру і зміст головних положень.

Якщо студента в процесі його самостійної роботи або аудиторних занять зацікавило певне конкретне питання або проблема, доцільно дослідити її детальніше шляхом, зокрема, виконання реферату з цієї проблематики. Написання реферату не повинно ґрунтуватись лише на матеріалі лекції або підручника, необхідно використовувати додаткову (в тому числі наукову) літературу, інформацію доступних нормативно-правових актів, публікації у періодичних виданнях тощо.

12. Рекомендована література

Базова

1. Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність. 3-є вид. (До 15-річчя Конституції України і 20-ї річниці незалежності України). Упорядники І.О.Кресіна, О.В.Батанов. Відп. ред. Ю.С. Шемчушенко. – К., 2011. – 328 с.
2. Конституційне право України: Хрестоматія": Навчальний посібник / Упоред. В.С. Журавський, Ю.М. Тодика. – К.: Ін Юрс, 2004. –884 с.

3. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – Постанова ВР № 750-VII від 22.02.2014.
4. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я.Таций (голова редкол.), О.В.Петришин (відп.секретар), Ю.Г.Барабаш та ін.; Нац.акад.прав.наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х., 2011. – 1128 с.
5. Кравченко В.В. "Конституційне право України: Навчальний посібник" – К.: Атіка, 2006. – 586 с.
6. Оніщук М.В., Референтна демократія: проблеми конституційної теорії та практики: Монографія. – К.: 2009. – 450 с.
7. Орзих М.Ф., Крусян А.Р. Конституционное право Украины: учеб.-метод. Пособ. / М.Ф.Орзих, А.Р.Крусян. – 4-е изд., перераб. и доп. – Одесса, 2011. – 226 с.
8. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. "Конституційне право України: Підручник (за заг. ред. В.Ф. Погорілка.)" — К.: Наукова думка, 2006. – 344 с.
9. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності: монографія / за заг. ред. проф.. Бошицького Ю.Л.; Київський університет права НАН України. – К., 2012. – 616 с.
10. Сов гиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. / О.В.Совгиря, Н.Г.Шукліна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К., 2012. – 544 с.
11. Фрицький О.Ф. "Конституційне право України". К.:Юрінком Інтер, 2004, – 510 с.
12. Шаптала Н.К., Задорожня Г.В. Конституційне право України: навч. посіб. / Н.К.Шаптала, Г.В.Задорожня. – Дніпропетровськ, 2012. – 472 с.

Допоміжна література:

1. Авакьян С.А. "Актуальные проблемы конституционно–правовой ответственности"//Конституционно–правовая ответственность: проблемы России, опыт зарубежных стран. М., 2001. – с. 9–14.
2. Аверімов В.Б. "Конституційно–правовий статус українського уряду: проблеми реалізації"//Юридичний журнал.–2005.–№3.
3. Аверімов В.Б. "Органи виконавчої влади в Україні".–К.:Ін Юре, 1997.
4. "Адміністративно-територіальний устрій України: довідник/державне підприємство", Державний картографо-геодезичний Фонд України, - К., 2005.
5. Андрієнко В.Д. та ін. "Громадянство України у запитаннях і відповідях". – К.: МП "Леся", 2002. –61 с.
6. Барденюк В. "Верховна Рада України – парламент України"//Вибори–шлях до демократичного суспільства. К, вид–во УАДУ, 2002. – с. 38–53.
7. Барабаш Ю.Г. "Парламентський контроль в Україні"//Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні. Х.:Право, 2006, – Вип. II–с. 175–184.
8. Батанов О. "Концептуальні засади співвідношення функцій територіальних громад з функціями місцевих органів державної виконавчої влади"//Право України.-1999.- №5.
9. Бедрій Р.Б. "Громадянство України: конституційно–правові основи"//Львівський національний університет ім. І. Франка. – Львів, 2004 – 187 с.
10. Бері В. "Регламент Верховної Ради України – парламент України"//Вибори–шлях до демократичного суспільства. К:вид–во УАДУ, 2002. – с. 38–53.
12. Берг О.В. "Некоторые вопросы теории норм права" // Государство и право. 2003. – №4. – с. 11–19.
13. Бисога Ю.М. "Вибори Президента: український та зарубіжний досвід. Навч. пос."–Ужгород: Ліра, 2004.– 58 с.
14. Бисага Ю. "Інститут Президента в конституціях європейських країн міжвоєнного періоду"// Право. –Ужгород. – 2002. №1, –с. 24–27.

15. Бойко В. "Суддя як центральна фігура в судовій реформі"//Вісник Конституційного Суду України. –2002.-№4.
16. Борденюк В. "Концептуальні основи співвідношення функцій місцевого самоврядування з функціями держави"//Право України.-2003.-№11.
17. Борденюк В. "Місьцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект"//Право України.-2003.-№4.
18. Бородін І. "Права і свободи громадян, їх класифікація. гарантії реалізації"//Право України. – 2002. – №4. – с. 61–65.
19. Василюк С. "Конституційний механізм взаємодії законодавчої і судової влади в Україні" // Право України. – 2003. – №12. – с. 3–6.
20. Веніславський Ф.В. "Взаємодія гілок влади як принцип основ конституційного ладу України" –1998. № 1. – с. 34–38.
21. Виборче право України: Навч. посіб.// Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К.: Парламентське видавництво, 2003. –383 с.
22. Відповідальність за порушення виборчого законодавства та шляхи вдосконалення законодавства: Матеріали науково–практичної конференції// Інститут виборчого права, Національний університет Києво–Могилянської Академії. К: ПЦ "Фоліант", 2005. – 188с.
23. Гайворонський В., Жушман В. "Виключне право українського народу визначати конституційний лад в державі" // Право України. – 2003. – №6. – с. 10–11.
24. Георгіца А.З. "Сучасний парламентаризм: проблеми теорії і практики." – Чернівці: Рута, 1998. – 484 с.
25. Голишев В. "Феномен парламентської більшості"//Політика і час. –2003. – №3.– с.3–11.
26. Головатенко В. "Правові акти Президента України: юридична природа, статус, функції"//Право України.–2004.–№3.–с. 14–18.
27. Гончаренко О. "Правові підстави оскарження рішень Вищої ради юстиції"//Право України.-2005.-№3.

28. Горбунова О. "Конституційна реформа: далі буде" // Голос України. – 2005.– №181. –27 вересня. – с. 2.
29. Гуренко М.М. "Теоретично–правові проблеми гарантій прав і свобод громадянина.: Монографія. –К.: НАВСУ, 2001. – 218 с.
30. Дремель Ю.Д. "Парламентаризм у політичній системі України (політико–правовий аналіз): Монографія". – Х.: вид–во Національного університету внутрішніх справ, 2003, –280 с.
31. Журавський В. "Конституційно–правовий статус народних депутатів та їх парламентських об'єднань"// Інститут держави і права ім. В.М. Корецького–К, 2000. 64 с.
32. Журавський В. "Організація діяльності парламенту: особливості правового регулювання"/за ред О.П. Ярмиша. –Х: вид–во Університету внутрішніх справ, 2002. –16 с.
33. Журавський В.С. "Становлення і розвиток українського парламентаризму(теоретичні та організаційно–правові проблеми)".К: Парламентське вид–во, 2002, –344 с.
33. Закон України "Про громадянство України" від 18.01.2001 року № 2235–ІІІ//Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №13. ст. 65.
34. Закон України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 19-20, ст. 179.
35. Закон України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 16, ст. 146.
36. Закон України "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні" // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, №15, –ст. 232.
37. Закон України "Про вибори народних депутатів України" // Відомості Верховної Ради (ВВР), – 2012, № 10–11, ст. 73.
38. Закон України "Про вибори Президента України" в// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 14, ст. 81.

39. Закон України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" від 06.04.2004 р. № 1667–IV (із змінами, внесеними Кодексом № 2747–IV від 06.07.2005 р., законами № 3253–IV від 21.12.2005 р., № 3368–IV від 19.01.2006р, № 3437–IV від 09.02.2006 р., №3519–IV від 14.03.2006 р.)// Відомості Верховної Ради України–2004. – №30–31.– ст.382.
40. Закон України "Про всеукраїнський референдум" // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №44-45, ст. 634.
41. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, №20-21, ст. 190.
42. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 07.07.2010 р. № 2453-VI / Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41, / № 41-42; № 43; № 44-45 , ст. 529.
43. Закон України "Про Конституційний Суд України" від 16.10.1996 р. №422/96 ВР//Відомості Верховної Ради України.- 1996.-№49, ст. 272.
44. Закон України "Про прокуратуру" //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2015, № 2-3, ст. 12.
45. Закон України "Про вищу раду юстиції" від 15.01.1998 р. "22/98 ВР//Відомості Верховної Ради України. – 1998.- №25, ст. 146.
46. Закон України від 21 травня 1997 р. "Про місцеве самоврядування в Україні"//Відомості Верховної Ради України. –1997.–№24, ст.170.
47. Закон України від "Про органи самоорганізації населення"// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 48, ст. 254.
48. Закон України від 7 червня 2001 р. "Про службу в органах місцевого самоврядування"//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, №33, ст. 175.
49. Закон України від 11 липня 2002 р. "Про статус депутатів місцевих рад"//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, №40, ст. 290.
50. Зиновьев А.В. "Конституционная ответственность"//Известия вузов. Правоведение. –2003. №4. – с. 4–16.

51. Кампо В. "Конституційна реформа та "помаранчева революція": дві сторони однієї медалі?" // Юридичний вісник України. – 2004. – №51. – 18-24 грудня. – с. 1,3.
52. Катеренчук М. "Зміни судової системи-основа основ для України"//Народний депутат.-2005.-№5.
53. Кафарський В "Правова регламентація парламентської діяльності політичної партії"//Право України. – 2006. –№6. – с. 3–8.
54. Кафарський В. "Політичні партії і уряд. Проблеми правової регламентації в умовах політичної реформи"//Право України.–2006.–№4.
55. Кикоть А. "Міністерство–центральный орган виконавчої влади України"//Право України–2002. –№6.
56. Кикоть Г.В. "Юридичні факти всистемі правовідносин" // Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2006 – 19 с.
57. Книгін К "Правове визначення референдуму як форми народовладдя (проблеми теорії і практики)"//Право України. – 2001. – №11. –с. 28–32.
58. Коваленко А. "Органи виконавчої влади: проблеми кваліфікації"//Людини і політика. –2002.–№6.
59. Колісник В. "Конституційна реформа в контексті посилення політичної відповідальності" // Вісник Академії правових наук України. – 2005. – №1. – с. 38–44.
60. Колодій А.М., Олійник А.Ю. "Права людини і громадянина в Україні. Навчальний посібник"//Міносвіти і науки України. К.: Юрінком Інтер, 2004. – 332 с.
- 61.Копиленко О.Л. "З історії законодавства про громадянство України". К.: Парламентське видавництво, 2001.– 71 с.
62. Корж І. "Класифікація посад Секретаріату комітету парламенту України: порівняльно–правовий аналіз"//Право України– 2006. –№ 5. – с. 26–29.
63. Кресіна І.О. "Інститут імпічменту: порівняльний політико–правовий аналіз"–К.:Юридична думка, 2004–176 с.

64. Кресіна І.О. "Парламентські вибори в Україні: правові і політичні проблеми. Монографія"/ Інститут держави і права ім В.М. Корецького, 2003. –368 с.
65. Кресіна І.О., Коваленко А.А., Балон С.В. "Теоретичні підходи до визначення сутності конституційно–правової відповідальності."//Інститут імпичменту: порівняльний політико–правовий аналіз. –К.: Юрид. думка, 2004. – 176 с.
66. Кретул Ю. "До питання законодавчого застереження Діяльності Секретаріату Президента України"//Підприємництво, господарство і право–2006. –№3.–с. 36–39.
67. Крусян А.Р. "Адміністративно-територіальний устрій України як основа система органів політичної влади"//актуальні проблеми держави і права-О.:Юридична література, 2005.- Вип.. 26.
68. Куйбіда В., Чушенко В. "Поняття місцевого самоврядування в Україні"//Право України.-1998.-№5.
69. Кушніренко О.Г. "Конституційний Суд України як гарант охорони і захисту засад конституційного ладу держави"//Державне будівництво та місцеве самоврядування.-Х.: Право, 2003.-Вип. 6.
70. Лелих Н. "Конституційний суд – гарант конституційного ладу в Україні" // Підприємництво, господарство і право. – 2005. №3. – с. 37–39.
71. Летнянчин Л.І. "Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні: проблеми теорії і практики"//Національна юридична академія України. –Х., 2002. – 20 с.
72. Лінецький С. "Виборче законодавство України в умовах конституційної реформи: деякі загальнотеоретичні підходи" //Вісник Центральної виборчої комісії. –2005. –№1. –с. 74–79.
73. Любченко П.М. "Громадянське суспільство: конституційні особливості інтерпретації" // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – Х.: Право, 2003. – Вип. 6. – с. 3–16.

74. Магновський І. "Конституційно–правовий статус особи (її громадянські права і свободи)"//Право України. – 2002. –№7. – с. 18–22.
75. Майданник О. "Конституційно–правова відповідальність"//Право України. 2001. – №2. – с. 92–95.
76. Марцеляк О. "Комітети Верховної Ради України: система, структура та роль у здійсненні основних функцій парламенту" // Право і безпека. –Х., 2005. – №4.–с. 7–11.
77. Мельниченко В. "Статус уряду в контексті конституційної реформи"//Віче.–2006.№1–2.
78. Мінюков А. "Система органів державної влади, що забезпечують конституційні права і свободи людини і громадянина: їх повноваження"//Право України. –2002. – №4. – с. 61–65.
79. Михайленко О.Р. "Прокуратура України. Підручник".- К.:Юрінком Інтер, 2006.
80. Москвич Л.М. "Статус судді: питання теорії і практики:монографія."Х.: ІНЖЕК, 2004.
81. Назаров І.В. "правовий статус Вищої ради юстиції. Монографія."-Х.: Право, 2006.
82. Олуйко В "Парламентське право України: проблеми теорії та практики."– К.: Юрінком Інтер. 2004. –216 с.
83. Ольховський Б. "Конституційні засади судової влади в умовах формування правової держави"//Вісник Академії правових наук України.- 2003.-№1.
84. Павленко Р.М. "Парламентська відповідальність уряду: світовий та український досвід"–К: Академія, 2002.
85. Пахомов І. "Конституція України і виконавча влада"//Право України.– 2002.№9.
86. Погорілко В.Ф. "Функції українського парламенту. Від нормального до реального"//Віче. –2002. – "2 –с. 17–20.

87. Погорілко В.Ф. "Нова Конституція України – втілення національної ідеології державотворення" // Право України. – 1997. – №1. – с. 46–47.
88. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. "Джерела Конституційного права України. Поняття, види і система". – Право України. – 2002. – № 3. – с. 8–16.
89. Погорілко В.Ф. "Основи конституційного ладу України" – К.: Ін Юре, 1997. 39 с.
90. Погорілко В. "Права і свободи людини і громадянина в Україні"/В. Погорілко, В. Головченко, М. Сірий/ –К.:Ін Юре. 1997. – 52 с.
- 91.Погорілко В.Ф. "Референдуми в Україні: історія і сучасність: Моногр."/ за.ред. Ю.С. Шемшученка. К.: Інститут держави і права ім В.М. Корецького, 2000–248 с.
92. Погорілко В.Ф. "Об'єм конституційного права: поняття, ознаки та види"//Право України. – 2004. №2, – с. 9–16.
93. Полевий В.І. "Конституційна відповідальність політичних партій в Україні"// Інститут держави і права ім В.М. Корецького. К, 2004. – 20 с.
94. "Прокуратура України: академічний курс"/В.В. Сухопос, В.П. Локизюк та ін. – Суми: Університетська книга, 2005.
95. Сердюк В.В. "Юрисдикція судів України за спеціалізацією"- К.: Президент, 2005.
96. Сількевич О. "Особливості структури норм Конституційного права" // Часопис Київського університету права. –К., 2003. – №1 – с. 10–14.
97. Совгиря О."Парламентська коаліція в Україні"//Юридичний вісник України. –2006. – №21. – 27 травня. – с. 1,4.
98. Степанюк О.І. "Норми конституційного права. Проблеми теорії".// Київський університет Т.Г. Шевченка. – К., 1993. – 20 с.
99. Стецюк П.Б. "Основи теорії Конституції та конституціоналізму. Частина перша: посібник для студентів". – Львів. – Астролябія, 2003. – с. 69–99.
100. Телешун С. "Державний устрій України: проблеми теорії і практики". Івано- Франківськ: Лілея – НВ, 2000.

101. Тодика О. "Роль держави у здійсненні народовладдя"//Право і суспільство–2005. – №3. – с. 14–18.
102. Тодика Ю.М. "Роль Конституції України в становленні громадянського суспільства" // Вісник Академії правових наук України. 1999. – №2. – с. 3–11.
103. Тодика О. "Конституційна реформа в Україні в аспекті народовладдя і розвитку правової системи" // Вісник Академії правових наук України. – 2004. – №1. – с. 27–38.
104. Тодика О. "Співвідношення конституційного ладу і народовладдя: теорія і практика" // Вісник Академії правових наук України. 2005. – Вип. 2(41). – с. 74–82.
105. Федоренко В.Л. "Конституційне право як галузь права, юридична наука і навчальна дисципліна".–К., 2003. –188 с.
106. Фіолевський Д.П. "Судова влада і правоохоронна система в Україні. Навч. посіб." К.: Кондор., 2006.
107. Фрицький О.Ф. "Роль науки конституційного права України у формуванні громадянського суспільства"//Актуальні проблеми політики. – О.: Юридична література. – 2003. – Вип. 16. – с. 52–60.
108. Чистоколяний Я.В. "Конституційно–правові норми в Україні" // Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. К., 2005. – 20 с.
109. Шаповал В. "Основні характеристики конституційного права"//вісник Конституційного Суду України. –2003. –№6. –с. 60–70.
110. Шаповал В.М. "Сучасний конституціоналізм: Монографія"– К.: Юрінком Інтер, 2005, – 560 с.
111. Шаповал В.М. "Перспективи розвитку науки конституційного права в Україні"//Право України. – 1996. –№9. – с. 49–52.
112. Шаповал В.М. "Конституція як форма (джерело) конституційного права". – Право України. – 1999. – № 6. – с. 5–10.
113. Шаповал В.М. "Конституція і виконавча влада"–К.:Юрінком Інтер,2004.
114. Шаповал В. "Конституція України як нормативно-правовий акт (теоретичні проблеми кваліфікації)" // Право України.– 1997 – №10. – с. 3–10.

115. Шемшученко Ю., Погорілко В.Ф. "Система конституційного права як галузь права, юридичної науки, дисципліни" – Вісник Академії правових наук України. – 2003. – № 2 (33) – 3 (34). – с. 213–214.
116. Шемшученко Ю. "Вдосконалення законодавства України про громадянство" // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2003. – № 4. – с. 21–29.
117. Єрмоленко В. "Щодо відмінностей між об'єктом правовідносин і об'єктом права" // Право України. 2004. – № 1. – с. 136–139.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб – сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> – Офіційний веб – сайт Кабінету Міністерств України.
3. <http://ccu.gov.ua> – Офіційний веб – сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> – Офіційний веб – сайт Президента України.
5. <http://www.nau.ua> – Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

Додаток 1

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студента з дисципліни складається з відповідних балів, які він отримує за:

1. Доповідь на семінарському занятті (за умови, що на одному семінарському занятті опитуються 12 студентів при максимальній чисельності групи 25 осіб)

$$\frac{18 \text{ пр.} \times 15 \text{ ст.}}{25 \text{ ст.}} = 11 \text{ відп.}$$

2. Самостійна робота, опрацювання першоджерел, підготовка конспекта із самостійною роботою.
3. Реферат

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях:

Доповіді:

Ваговий бал – 5, максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює 55 балів (5 балів × 11 відп. = 55 балів), де:

5 балів – «відмінно» - студент демонструє міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, дає певну обґрунтовану відповідь.

4 бала – «добре» - студент допускає несуттєві неточності.

1-3 бали – «задовільно» - студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає суттєві неточності, не може належно відповісти на уточнюючі запитання.

0 балів – «незадовільно» - студент дає відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь.

2. Самостійна робота, опрацювання 10 першоджерел (конспекти мають бути подані в період між першим та передостаннім семінарським заняттям): $10 \times 2 = 20$ балів.

Виконання роботи на основі трьох і більше наукових праць – 2 бали;

Виконання роботи на основі двох наукових праць – 1 бал;

Виконання роботи на основі однієї наукової праці – 0 балів.

3. ДКР – ваговий бал – 8 балів.

4. Модульна контрольна робота.

Ваговий бал – 12, де:

10-12 балів – «відмінно» (виконання тестового завдання, відповідно, від 80% до 100%);

7-9 балів – «добре» (виконання тестового завдання, відповідно, від 60% до 80%);

4-6 балів – «задовільно» (виконання тестового завдання, відповідно, від 45% до 60%);

0-3 бала – «незадовільно» (виконання тестового завдання, відповідно, від 0% до 45%);

Сума вагових контрольних заходів протягом семестру:

$$R_K = 55 + 20 + 12 + 8 = 95 \text{ балів}$$

Штрафні та заохочувальні бали:

- Відсутність на одній лекції або одному семінарському занятті без поважних причин – 0,2 бала;
- Не охайне оформлення самостійної роботи – 0.2 бала;
- несвоєчасна (на 2 дні та більше) подача викладачу зошита із самостійною роботою – 0,2 бала;
- доповнення на семінарських заняттях – 0,5 бала.

Сума (R_S) як штрафних, так і заохочувальних балів не може перевищувати $0,05 R_C$, тобто 5 балів.

Таким чином, рейтингова оцінка (R_D) з кредитного модуля, семестрова атестація з якого передбачена у вигляді заліку (диференційованого заліку), формується як сума всіх рейтингових балів R_K та сума заохочувальних (штрафних) балів R_S .

$$R_D = R_K + R_S = 95 + 5 = 100 \text{ балів}$$

Попередня рейтингова оцінка з кредитного модуля має бути не менше $0,4R$ (тобто 40 балів), інакше студент до заліку не допускається.

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з кредитного модуля менше $0,6R$ (60 балів), зобов'язані виконати залікову контрольну роботу.

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів ($R_D \geq 0,6R$), мають можливості:

- 1) отримати залікову оцінку (залік) «автоматом» відповідно до набраного рейтингу.

Для отримання студентом оцінок (традиційних та ECTS) його

рейтингова оцінка переводиться згідно з таблицею:

2) виконувати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки.

У разі отримання оцінки, що є вищою за оцінку «автоматом» з рейтингу, студент отримує оцінку за результатами залікової контрольної роботи.

У разі отримання оцінки, що є нижчою за оцінку «автоматом» з рейтингу, попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується(анулюється) і він отримує оцінку тільки за результатами залікової контрольної роботи.

Значення рейтингу з кредитного модуля	Кількість балів			Оцінка ECTS	Традиційна оцінка
	Стартовий рейтинг	Екзаменаційний рейтинг	Підсумковий рейтинг		
0,95 $R \leq R_D$	57-60	38-40	95-100	A	відмінно
0,85 $R \leq R_D < 0,95$	51-56	34-37	85-94	B	добре
0,75 $R \leq R_D < 0,85$	45-50	30-33	75-84	C	добре
0,65 $R \leq R_D < 0,75$	39-44	26-29	65-74	D	Задовільно
0,6 $R \leq R_D < 0,65$	36-38	24-25	60-64	E – задоволь	Задовільно

65 R				няє мінімаль ні критерії	
$R_D < 0,6$ R	< 36	< 24	< 60	F_x – незадовіл ьно	незарахова но
$R_D < 0,5$ R	< 30			F – незадовіл ьно (потрібна додатков а робота)	недопущен ний

Додадок 2

Теми рефератів

1. Відмінність між конституційним та державним правом.
2. Загальні методи конституційного права України.
3. Відомі українські конституціоналісти.
4. Взаємовідношення системи та структури конституційного права.
5. Ознаки інститутів конституційного права.
6. Історія джерел конституційного права України.
7. Конституційний договір як джерело Конституційного права України.
8. Укази Президента України як джерело конституційного права України.
9. Писані і неписані конституції.
10. Етапи становлення конституціоналізму в Україні.
11. Преамбула Конституції України.
12. Особливості конституційно-правових відносин в Україні.
13. Народ України як основний суб'єкт конституційно-правових відносин в Україні.

14. Юридичний факт як передумова виникнення конституційно-правових відносин в Україні.
15. Україна як правова держава.
16. Україна як унітарна держава.
17. Принцип демократизму суспільства.
18. Порівняння інституту громадянства та інститут підданства.
19. Підстави втрати громадянства України.
20. Прова на життя.
21. Права на участь в управлінні державними справами.
22. Права на працю.
23. Право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.
24. Міжнародно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні.
25. Обов'язок громадян України неухильно додержуватись Конституції та законів України.
26. Основні ознаки конституційного права України.
27. Види норм конституційного права України.
28. Мажоритарна та пропорційна виборчі системи.
29. Особливі ознаки конституційно-правової відповідальності.
30. Верховна Рада України як загальнонаціональний представницький орган.
31. Постійні комітети Верховної Ради України.
32. Бюджетно-фінансова функція Верховної Ради України.
33. Регламент Верховної Ради України.
34. Законодавча процедура.
35. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.
36. Загальна характеристика інституту президента.

37. Сучасні Президенти України.
38. Вимоги до кандидатів у Президенти України.
39. Повноваження Президента України у зовнішньополітичній сфері.
40. Поняття імпічменту Президенту України.
41. Класифікація органів виконавчої влади в Україні.
42. Повноваження Кабінету Міністрів у сфері управління.
43. Персональна відповідальність Прем'єр міністра України.
44. Поняття державних комітетів України.
45. Контрольні функції місцевих органів виконавчої влади в Україні.
46. Етапи становлення Конституційного Суду України.
47. Конституційно-правовий статус судді Конституційного Суду України.
48. Функція конституційного контролю КСУ.
49. Апеляційні суди в Україні.
50. Верховний суд України.
51. Спеціальні міжгалузеві принципи правосуддя.
52. Поняття «територія».
53. Україна як унітарна держава.
54. Принцип народного суверенітету територіального устрою України.
55. Принцип народовладдя місцевого самоврядування в Україні.
56. Суб'єкти місцевого самоврядування в Україні.
57. Класифікація функцій місцевого самоврядування в Україні.
58. Органи місцевого самоврядування в Україні.
59. Нормативно-правові гарантії місцевого самоврядування в Україні.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття, предмет і метод конституційного права України
2. Поняття та система джерел конституційного права України.
3. Суб'єкти та об'єкти конституційно правових відносин.
4. Конституційно-правові норми України, їх види і специфіка.
5. Конституційно-правові відносини України, їх специфіка і види.
6. Порядок формування місцевих державних адміністрацій.
7. Акти Президента України та їх місце в системі правових актів України.
8. Суб'єкти права на конституційне подання до Конституційного суду України.
9. Особливості права і свободи людини і громадянина.
10. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України.
11. Порядок обрання Президента України
12. Політичні права і свободи людини і громадянина.
13. Принципи організації і діяльності державних органів України та їх закріплення в Конституції України.
14. Основні гарантії діяльності народних депутатів України.
15. Соціальні та економічні права і свободи людини і громадянина.
16. Компетенція Кабінету Міністрів України.
17. Правовий статус Президента України.
18. Закон України „Про правовий й статус закордонних українців” від 4 березня 2004р.

19. Порядок висування і реєстрації кандидатів у депутати згідно з законом "Про вибори народних депутатів України" від 25 березня 2004 р.
20. Сесії рад як представницьких органів місцевого самоврядування в Україні.
21. Основні права, свободи та обов'язки іноземців.
22. Гарантії місцевого самоврядування.
23. Повноваження місцевих державних адміністрацій.
24. Ради – представницькі органи місцевого самоврядування.
25. Депутатське звернення.
26. Юридичні властивості Конституції України. Охорона Конституції України.
27. Основні елементи правового статусу людини і громадянина.
28. Керівні посадові особи Верховної Ради України (порядок обрання, повноваження).
29. Суверенітет України та його конституційне закріплення.
30. Поняття виборів та їх види за законом.
31. Поняття місцевого самоврядування.
32. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України. Суб'єкти законодавчої ініціативи.
33. Система органів державної влади в Україні.
34. Роль Конституційного Суду України в конституційному процесі.
35. Правовий статус біженців в Україні.
36. Акти Кабінету Міністрів України.
37. Судовий захист прав і свобод людини і громадянина.
38. Форма правління та форма державного устрою у відповідності до Конституції України.

39. Загальна декларація прав людини (10 грудня 1948 р.).
40. Виборче право і виборча система в Україні.
41. Конституційні основи організації і діяльності прокуратури.
42. Системи в галузі конституційного права України.
43. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.
44. Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції.
45. Предмет, система та джерела науки конституційного права.
46. Строк повноважень народного депутата України.
47. Конституційна реформа в Україні.
48. Порядок припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій.
49. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
50. Компетенція Верховної Ради України.
51. Порядок внесення змін до Конституції України.
52. Процедура розгляду справ Конституційним судом України.
53. Визначення результатів виборів за законом "Про вибори народних депутатів України" від 25 березня 2004 року.
54. Установча функція Верховної Ради України.
55. Статус суддів в Україні.
56. Система органів державної влади України.
57. Територіальна і фінансова основа місцевого самоврядування в Україні.
58. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції і повноваження.
59. Поняття Конституції та її види.
60. Виконавчі органи сільських, селищних та міських рад.

61. Поняття та засади конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом.
62. Порядок усунення Президента України з поста в порядку імпічменту.
63. Місцевий референдум: поняття та види.
64. Відповідальність в конституційному праві.
65. Поняття та ознаки парламенту. Верховна Рада - парламент України.
66. Конституційні принципи виборного права України.
67. Припинення громадянства України.
68. Центральні органи виконавчої влади України.
69. Система місцевого самоврядування.
70. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України.
71. Права та обов'язки народного депутата України у Верховній Раді України та її органах.
72. Секретаріат Президента України.
73. Порядок обрання Президента України. Закон України „Про вибори Президента України” від 18 березня 2004 р.
74. Правовий статус іноземців.
75. Поняття, система та принципи адміністративно-територіального устрою України.
76. Встановлення результатів виборів за законом "Про вибори депутатів Автономної Республіки Крим місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" 6 квітня 2004 року.

77. Перерозподіл повноважень Верховної Ради України, Президента України і Кабінету Міністрів України в контексті політичної реформи.
78. Поняття і ознаки державного органу України.
79. Проблеми президентських виборів в контексті конституційної реформи.
80. Оскарження рішень з питань громадянства України.
81. Особливості статусу районних та обласних рад.
82. Всеукраїнський референдум.
83. Центральна ідея конституційної реформи і основні напрямки її реалізації.
84. Принципи правового статусу людини і громадянина.
85. Постійні комісії місцевих рад.
86. Поняття та природа конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. Права людини і права громадянина.
87. Порядок формування Кабінету Міністрів України та визначення його правового статусу.
88. В'їзд в Україну і виїзд з України іноземців.
89. Контрольна функція Верховної Ради України.
90. України - суверенна, незалежна, демократична, правова соціальна держава.
91. Статус автономної Республіки Крим.
92. Порядок призначення і проведення Всеукраїнського і місцевого референдумів.
93. Бюджетна функція Верховної Ради України.
94. Система судових органів. Конституційні принципи правосуддя.
95. Компетенція Президента України.

96. Депутатські групи і фракції у Верховній Раді України.
97. Адміністративно-територіальні одиниці в Україні.
98. Місце та роль конституційного права в системі національного права України.
99. Верховна Рада Автономної Республіки Крим.
100. Поняття та види референдумів в Україні.
101. Судова влада в Україні.
102. Поняття і класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина.
103. Комітети і комісії Верховної Ради України: склад, порядок формування, функції та повноваження.
104. Поняття та види конституційних гарантій захисту та здійснення прав та свобод людини і громадянина.
105. Поняття громадянства України та його принципи.
106. Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою України.